ДОМ
НА
МЛАДИТЕ
„25 МАЈ"
СКОПЈЕ

ГАЛЕРИЈА

БОЖИДАР
ДАМЈАНОВСКИ

АЛЕКСАНДАР
ЦВЕТКОВИК

ИЗЛОЖБА НА ЦРТЕЖИ

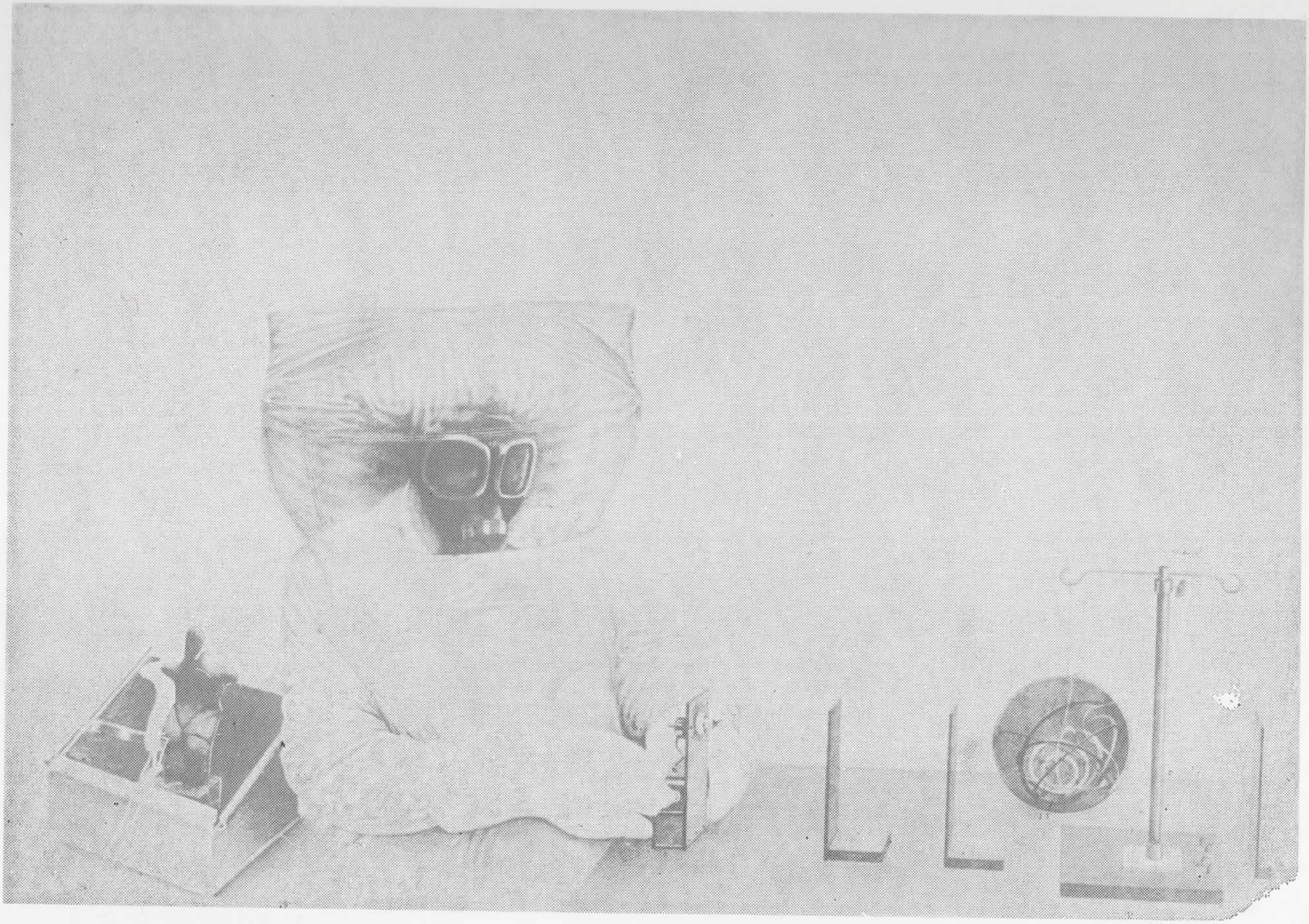

БОЖИДАР ДАМЈАНОВСКИ
„Родченков тест"

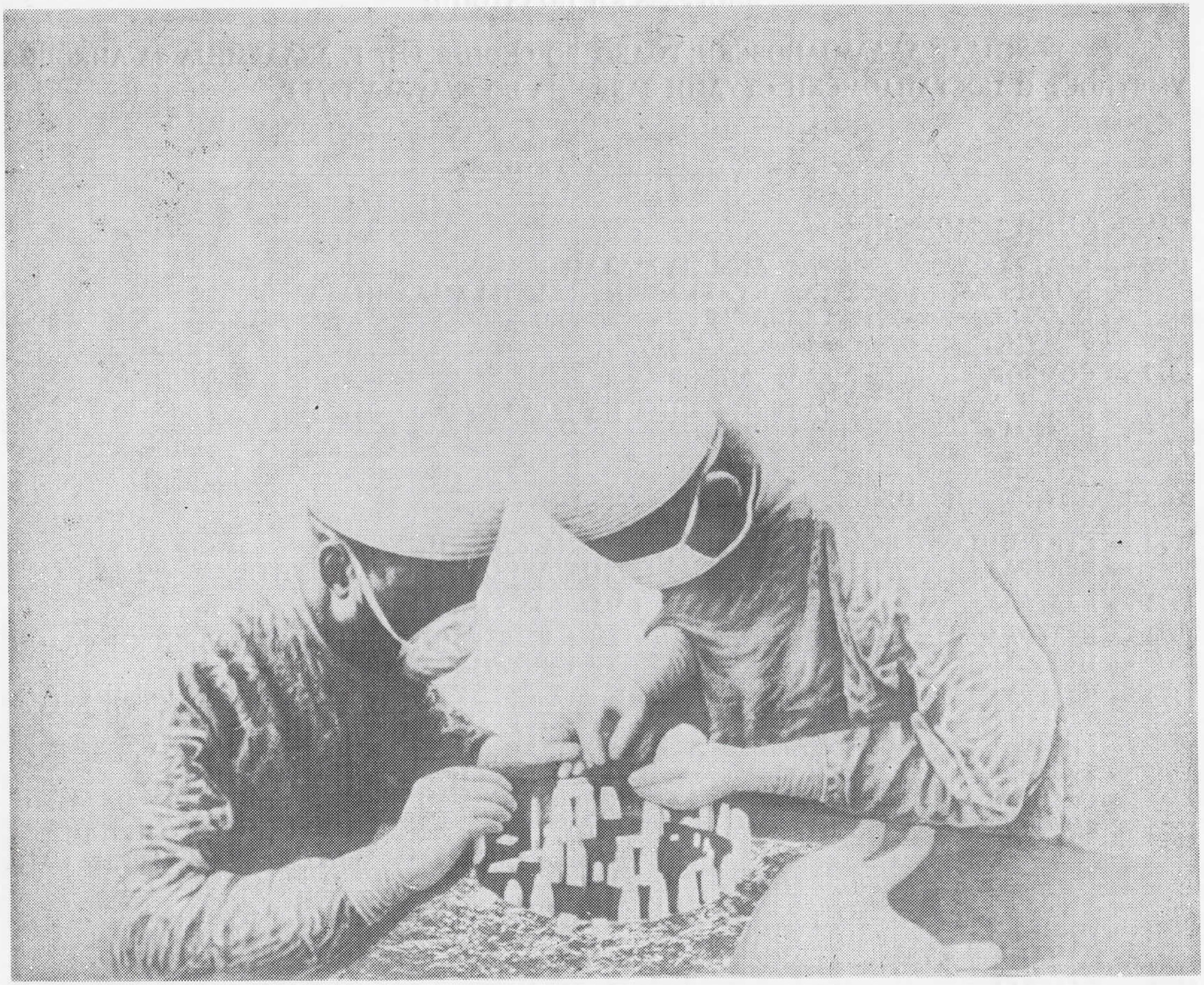

БОЖИДАР ДАМЈАНОВСКИ

„Тест на мегалитима"

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ:

БОЖИДАР Д. ДАМЈАНОВСКИ, РОДЕН ВО СКОПЈЕ 1947 Г. АКАДЕМИЈА ЗА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ И ПОСТДПЛОМСКИ СТУДИИ ЗАВРШИЛ ВО БЕЛГРАД 1975 Г.

УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ:

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ:

1976 — БЕЛГРАД,	ГАЛ. ДОМ НА МЛАДИ
— НОВИ САД,	ГАЛ. КУЛТУРЕН ЦЕНТАР НА МЛАДИНАТА
— СКОПЈЕ,	ГАЛ. ДОМ ЈНА
— ЗЕМУН,	ГАЛ. „ПИНКИ“
1977 — СОМБОР,	ГАЛ. „ЛИКОВНА ЕСЕН“
1979 — НОВИ САД,	ГАЛ. „ТРИБИНА НА МЛАДИТЕ“
— БЕЛГРАД,	ГАЛ. „73“

КОКОЛЕКТИВНИ ИЗЛОЖБИ:

1972 — СТРУМИЦА,	СТРУМИЧКА ЛИКОВНА КОЛОНИЈА
— БЕЛГРАД,	ИЗЛОЖБА ПО ПОВОД ДЕНОТ НА СТУДЕНТИТЕ
1973 — БЕЛГРАД,	НОВОПРИМЕНИ ЧЛЕНОВИ НА УЛУС
1974 — БЕЛГРАД,	ВОЈНИЦИ ЛИКОВНИ УМЕТНИЦИ — 15, ОКТОМВРИСКИ САЛОН
— ЦЕТИЊЕ,	ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ УМЕТ. НА ЊЕГОШ
1975 — БЕЛГРАД,	16 ОКТОМВРИСКИ САЛОН — СВЕТОТ ВО КОЈ ЖИВЕЕВМЕ — ГРАФИКИ И ЦРТЕЖИ ОД ЈУГ. АВТОРИ
— РЈЕКА,	XIII БИЕНАЛЕ НА МЛАДИТЕ
— ТУЗЛА,	III ИЗЛОЖБА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ ПОРТРЕТ
— ГОСПИЌ,	X ЛИКАНАЛЕ
1976 — БЕЛГРАД,	17 ОКТОМВРИСКИ САЛОН — НОБ ВО ДЕЛАТА НА ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ НА ЈУГОСЛАВИЈА — МЛАДИ БЕЛГРАДСКИ СЛИКАРИ I
— ЗАГРЕБ,	ИЗЛОЖБА НА БЕЛГРАДСКИ УМЕТНИЦИ
— ГОСПИЌ,	XI ЛИКАНАЛЕ
— ПАНАМА — КУБА,	ЈУГОСЛОВЕНСКИ МЛАДИ УМЕТНИЦИ
1977 — БЕЛГРАД,	18 ОКТОМВРИСКИ САЛОНЋ — ОБЛИЦИ НА РЕАЛНОСТА — V ТРИЕНАЛЕ НА СОВРЕМЕНАТА ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНОСТ — ПРВИ ИЗЛАГАЧИ II

1977	— РИЕКА,	IX БИЕНАЛЕ НА МЛАДИТЕ
	— СОМБОР,	ВРЕМЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО СЛИКАРСТВО 77
	— ГОСПИЌ,	XII ЛИКАНАЛЕ
	— САРАЕВО,	ИЗЛОЖБА НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО АК ЗДРУЖЕНИЕ
	— АРАНЃЕЛОВАЦ	ЈУГОСЛОВЕНСКА СМОТРА НА УМЕТНОСТА „МЕРМЕР И ЗВУЦИ"
	— БУДИМПЕШТА,	СОВРЕМЕНА БЕЛГРАДСКА УМЕТНОСТ
	— СКОПЈЕ,	МЛАДА ГЕНЕРАЦИЈА III
1978	— БЕЛГРАД,	19 ОКТОМВРИСКИ САЛОН — МЛАДИ БЕЛГРАДСКИ СЛИКАРИ II ЛЕТЕН САЛОН — СОВРЕМЕН БЕЛГРАДСКИ ЦРТЕЖ — ЛИКОВНА ЕСЕН — БИТЕФ 78
	— ГОСПИЌ	XIII ЛИКАНАЛЕ
	— САРАЕВО,	AICA — ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНОСТ 1970—1978
	— СОМБОР,	VI ТРИЕНАЛЕ НА СОВРЕМЕНИОТ ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЦРТЕЖ
	— РИЕКА,	VI МЕЃУНАРОДНА ИЗЛОЖБА НА ОРИГИНАЛЕН ЦРТЕЖ
	— ЗЕМУН,	ТЕНДЕНЦИИ ВО ФИГУРАЦИЈАТА
	— ЉУБЉАНА,	ИЗЛОЖБА НА МЕЃУНАРОДНАТА ГРУПА ЈУНИЈ
	— ЊУЈОРК,	ВТОР ГОДИШЕН САЛОН YAVA-1
	—ЖЕНЕВА,	СОВРЕМЕНИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ УМЕТНИЦИ
	— НОВИ ЗЕЛАНД,	СОВРЕМЕНА ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНОСТ
1979	— БЕЛГРАД,	ОБЛИЦИ НА РЕАЛНОСТА — ЦРТЕЖИ НА ПРЕТСТАВНИЦИТЕ НА НОВАТА ФИГУРАЦИЈА
	— МАНИЛА,	СОВРЕМЕНА ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНОСТ
	— НИРНБЕРГ,	МЕЃУНАРОДНО ТРИЕНАЛЕ НА МЛАДИТЕ — ЦРТЕЖ

НАГРАДИ:

1975 — ОТКУПНА НАГРАДА ЗА СЛИКАРСТВО НА X. ЛИКАНАЛЕ, Н. МУЗЕЈ ГОСПИЌ
— НАГРАДА ЗА ЦРТЕЖ НА ИЗЛОЖБАТА „СВЕТОТ ВО КОЈ ЖИВЕЕМЕ" ДОМ НА ЈНА БЕЛГРАД

1977 — ОТКУПНА НАГРАДА ЗА СЛИКАРСТВО НА XII ЛИКАНАЛЕ, НАРОДЕН МУЗЕЈ ГОСПИЌ
— МЕДАЉА НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА СМОТРА НА УМЕТНОСТА „МЕРМЕР И ЗВУЦИ", АРАНЃЕЛОВАЦ
— ОТКУПНА НАГРАДА ЗА СЛИКАРСТВО „МЛАДА ГЕНЕРАЦИЈА III" МУЗЕЈ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ, СКОПЈЕ
— НАГРАДА НА СТРУЧНИОТ ЖИРИ ЗА СЛИКАРСТВО НА XVIII ОКТ. САЛОН
— НАГРАДА НА ПУБЛИКАТА ЗА СЛИКАРСТВО НА XVIII ОКТОМВРИСКИ САЛОН, БЕЛГРАД

1978 — ОТКУПНА НАГРАДА ЗА СЛИКАРСТВО НА XIII ЛИКАНАЛЕ, Н. М. ГОСПИЌ
— ОТКУПНА НАГРАДА ЗА ЦРТЕЖ НА VI ТРИЕНАЛЕ НА СОВ. ЈУГ. ЦРТЕЖ СОМБОР

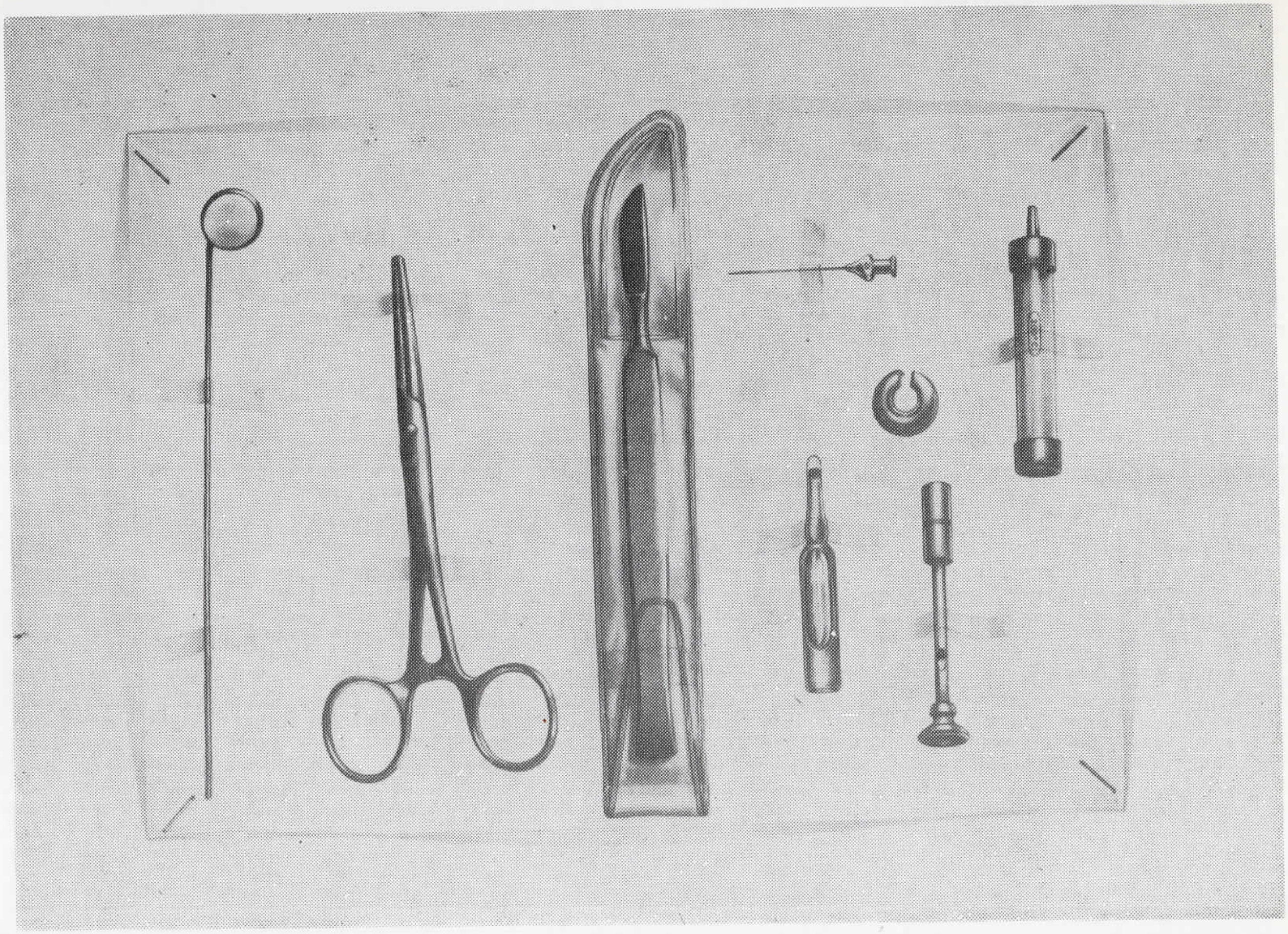

БОЖИДАР ДАМЈАНОВСКИ
„Инструментариј"

КАТАЛОШКИ ПОДАТОЦИ;

Цртежи

Од 1 до 12 од циклусот „Текстови"
Цртежите се работени во комбинирана техника и настанале во периодот 1978—1979 година

Пишувајќи за цртежите на Божидар Дамјановски и Александар Цветковиќ, ако им пристапуваме неформално, го проблематизираме од критиката помалку допиран, но за најмладата генерација сликари секако релевантниот смер на интересирање. Актуелниот ликовен момент воглавно и поскоро можеме да го препознаеме преку делата на творците кои стапиле во уметничкиот живот на нашата земја дури во текот или непосредно пред осмата деценија и чии имиња ги поистоветуваме, или ќе ги поистоветуваме со сегашниот временски период како што е, на пример, т. н. средна генерација синоним за бурни пресврти во југословенската уметност на педесеттите и шеесеттите години. Уште повеќе во овој момент токму во рамките на најмалата генерација сликари бележиме суштински промени ,а исто така, со полна свест зборуваме за традициите на модерната уметност, зошто живееме во времето во кое се одвиваат инвезрни процеси. Всушност, не сме ли против уметничкиот естаблишмент ако тој станува кочница на идниот развој?

Значи, неоспорно заслужило внимание настојувањето на еден број уметници кои во цртежот и штафелајската слика воведуваат концепт помирувајќи две, кога се разјаснуваат настојувањата на најмалдите, најчесто образложувани крајности: традиционалистичките сфаќања на „неоромантичарите" и ставот на „концептуалистичките", односно пренебрегнување на секое самоостварување преку занатски произведениот, „допирлив" уметнички предмет. Меѓу поборниците на токму ваквиот страв, кој се искажува во дијапазонот на интересирањата од фотореализмот до концептот во сликата, наоѓаме дека можат да си го најдат местото Дамјановски и Цветковиќ. Основната карактеристика на нивната работа, видлива на ниво на техничката постапка е имперсоналноста. Цртежите така се ослободени од појак индивидуален товар и субјективизација на уметниковата визија, а тоа значи дека имперсионалноста е издигната на пиедесталот на вредноста, со тоа што е како кај Дамјановски на пример, приоритетен интересот померен од веристичкото, аналитичкото, систематското пренесување на мотивот на оној избор кој го открива од уметникот однапред зададениот концепт. Значи, се работи тука само за парафразирање на стварноста. И кога веристички ја спроведува реконструкцијата на одреден мотив Дамјановски доследно не внесувајќи, нешто магијско, невистинско, па иако делото како интеграден уметнички предмет не е напуштено, овој став претставува во некоја рака алтернатива на класичната „ликовност". Ќе го наречуваме тоа однесување на уметникот, концептуална индиферентност, но распонот од концептуалната идентификација на уметничкиот со конкретниот мотив упатува на сосема „уметничка" метафизика на конкретното. Границите на сензибилноста на човекот денес, се подлабоки. Твоечкото се поистоветува со илузијата на „ладни" предмети — хируршки инструменти агресивно здружени и скоро невистински остри. Во тоа е суштината на магичниот реализам на Божидар Дамјановски.

Технолошката реализација на цртежот на Александар Цветковиќ е поинаква. Користена е по својата суштина постапката наречена монотипија. Сепак, кај овој уметник специфичната примена на монотипијата сигурно не тргнува од комплетно естетичкиот став и интегрирана е во комплексот на ликовниот израз. На ликовните барања не им е дадена предност над концептуалните-визуелно впечатливи преку паралелното присуство на детаљите на мотивот, лингвинистички ознаки и големите празни површини хартија. Се работи за слоевито уметничко дело. Да ја погледнеме струката на композицијата кога е пејзажот на прв поглед единствен, сценичен, развиен по хоризонтала, конгломератот е, всушност, составен од ред различни предели, негубејќи ја така димензијата на актуелната ориентација. Би можело да се каже дека повеќе ги илустрираат актуелните обиди на подрастично раслојување на вредноста на цртежот, па и делумичното напуштање на сферата на естетското. Ирационалните елементи можат да преживеат во на изглед сосем реалистичкото (Edvard Lucie — Smith). Меѓутоа, кога се појавила фотографијата, историјата на уметноста се забрзала во тој смисол што се јавила конкуренцијата на инструментите и на механичките постапки и современиот уметник постојано е изложен на конкуренција, пред него се поставува еден огромен проблем, да се најде средство за ликовен израз кое би било дефинитивно и лично свое, во однос на постојаната поплава на информации (Pierre Resany).

Александар Богојевиќ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ:

АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЌ, РОДЕН ВО АЛЕКССИНАЦ 1947 Г. АКАДЕМИЈА ЗА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ И ПОСТДИПЛОМСКИ СТУДИИ ЗАВРШИЛ ВО БЕЛГРАД 1973 Г. НА ОТСЕКОТ ЗА СЛИКАРСТВО.

УМЕТНИЧКА АКТИВНОСТ:

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ:

1975	— БЕЛГРАД,	ГАЛЕРИЈА НА ДОМ НА МЛАДИТЕ
1976	— НОВИ САД,	ГАЛЕРИЈА КУЛТУРЕН ЦЕНТАР НА МЛАДИТЕ
	— СКОПЈЕ,	ГАЛ. ДОМ ЈНА
	— ЗЕМУН,	ГАЛ. „ПИНКИ“
1977	— СОМБОР,	ГАЛ. „ЛИКОВНА ЕСЕН“
1978	— БЕЛГРАД,	ГАЛ. КНУ (ЦРТЕЖИ)
	— БЕЛГРАД,	ГАЛ. АТЕЉЕ 212 (ЦРТЕЖИ)
	— АРАНЃЕЛОВАЦ,	ГАЛ. УМЕТНИЧКИ ПАВИЉОН „КЊАЗ МИЛОШ“
	— ЖЕНЕВА,	ГАЛ. ЈНА
	— НОВИ САД,	ГАЛ. ТРИБИНА НА МЛАДИТЕ

ПОВАЖНИ КОЛЕКТИВНИ ИЗЛОЖБИ:

1973	— БЕЛГРАД,	VII САЛОН НА МЛАДИТЕ
1974	— ЗАГРЕБ, — БЕЛГРАД,	XV ОКТОМВРИСКИ САЛОН, ЊЊПЕРСПЕКТИВИ“ III, ЛИКОВНО „ОБНОВА НА СЛИКАТА“, БИТЕФ 7, УЛУС-ови ИЗЛОЖБИ ТВОРЕШТВО НА СРБИЈА 1974/1975, „СВЕТОТ ВО КОЈ ЖИВЕЕМЕ“
1975	— БЕЛГРАД,	XVI ОКТОМВРИСКИ САЛОН
	— РИЕКА,	VIII БИЕНАЛЕ НА МЛАДИТЕ
	— ЗАГРЕБ,	5. ИЗЛОЖБА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ ЦРТЕЖ
	— НОВИ САД,	„НЕОРОМАНТИЗМОТ КАКО УМЕТНОСТ НА НЕСПОКОЈСТВОТО“
1976	— БЕЛГРАД,	„КРИТИЧАРИТЕ ИЗБРАА“, „БЕЛГРАДСКИ МЛАДИ СЛИКАРИ“ I, XVII ОКТОМВРИСКИ САЛОН, БЕЛГРАДСКИ СОВРЕМЕН ЦРТЕЖ
	— РИЕКА,	5. ИНТЕРНАЦИОНАЛНА ИЗЛОЖБА НА ОРИГИНАЛЕН ЦРТЕЖ
	— ПАНАМА — КУБА,	„ПОМЛАДАТА ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНОСТ“
	— АТИНА — СОЛУН,	СОВРЕМЕНА ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНОСТ

1977	— БЕЛГРАД, ЗАГРЕБ,	„АКТУЕЛНОСТИ ВО СРПСКАТА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ“, „ОБЛИЦИ
	САРАЕВО,	„АКТУЕЛНОСТИ ВО СРПСКАТА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ“, „ОБЛИЦИ НА РЕАЛНОСТА“, „ПРВИТЕ ИЗЛАГАЧИ“ II
	— БЕЛГРАД,	5. ТРИЕНАЛЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ, БИТЕФ XI, XVIII ОКТОМВРИСКИ САЛОН
	— СОМБОР,	„ЛИКОВНА ЕСЕН“
	— РИЕКА,	IX БИЕНАЛЕ НА МЛАДИТЕ
	— БУДИМПЕШТА,	СОВРЕМЕНА ЈУГОСЛОВЕНСКА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ
	— БАЊА ЛУКА,	VIII ЕСЕНСКИ САЛОН
1978	— РИЕКА,	6. МЕЃУНАРОДНА ИЗЛОЖБА НА ОРИГИНАЛНИОТ ЦРТЕЖ
	— САРАЕВО, БЕЛГРАД,	ИЗЛОЖБА А. I. С.А. Е
	— ГОСПИЌ	ЛИКАНАЛЕ
	— БЕЛГРАД,	СОВРЕМЕНИ БЕЛГРАДСКИ ЦРТЕЖ,МЛАДИ БЕЛГРАДСКИ СЛИКАРИ II, XIX ОКТОМВРИСКИ САЛОН
	— СОМБОР,	VI ТРИЕНАЛЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СОВРЕМЕН ЦРТЕЖ
	— НИШ,	ИЗЛОЖБА НА КОЛОНИЈАТА СИЋЕВО 78“
	— ЧАЧАК,	10. МЕМОРИЈАЛ НА НАДЕЖДА ПЕТРОВИЌ
	— ЖЕНЕВА,	ИЗЛОЖБА НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СЛИКАРИ
	— ЊУЈОРК,	1. БИЕНАЛЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА ЛИКОВНА УМЕТНОСТ
	— НОВИ ЗЕЛАНД,	„ОД ЗБИРКАТА НА МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНОСТ“
1979	— БЕЛГРАД,	„ОБЛИЦИ НА РЕАЛНОСТА“, ЦРТЕЖОТ ПРЕТСТАВНИК НА НОВАТА ФИГУРАЦИЈА НА БЕЛГРАДСКИОТ КРУГ
	— НИНГБЕРГ,	МЕЃУНАРОДЕН ТРИЕНАЛЕ НА ЦРТЕЖИ НА МЛАДИТЕ

НАГРАДИ:

— 2. НАГРАДА ЗА ЦРТЕЖ НА ИЗЛОЖБАТА „СВЕТОТ ВО КОЈ ЖИВЕЕМЕ“
— НАГРАДА НА МОДЕРНАТА ГАЛЕРИЈА НА ЗАГРЕБ НА VII САЛОН НА МЛАДИТЕ
— НАГРАДА ЗА СЛИКАРСТВО НА XVIII ОКТОМВРИСКИ САЛОН
— НАГРАДА НА ПУБЛИКАТА НА XVIII ОКТОМВРИСКИ САЛОН
— ОТКУПНА НАГРАДА НА МУЗЕЈОТ НА ЛИКА НА ЛИКАНАЛЕТО
— НАГРАДА ЗА СЛИКАРСТВО УЛУБИХ — НА „ЕСЕНСКИОТ САЛОН“ ВО БАЊА ЛУКА
— НАГРАДА НА ГРАДОТ БАЊА ЛУКА НА „ЕСЕНСКИОТ САЛОН“
— ОТКУПНА НАГРАДА НА МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ НА БЕЛГРАД НА XVI ОКТОМВРИСКИ САЛОН 1975 ГОДИНА
— ОТКУПНА НАГРАДА НА КОНГРЕСНИОТ ЦЕНТАР „САВА“ НА 5. ТРИЕНАЛЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА УМЕТНОСТ
— МЕДАЉА НА СМОТРАТА „МЕРМЕР И ЗВУЦИ“ 1978.
— НАГРАДА НА ГРАДОТ ЧАЧАК НА 10. МЕМОРИЈАЛ НА НАДЕЖДА ПЕТРОВИЌ

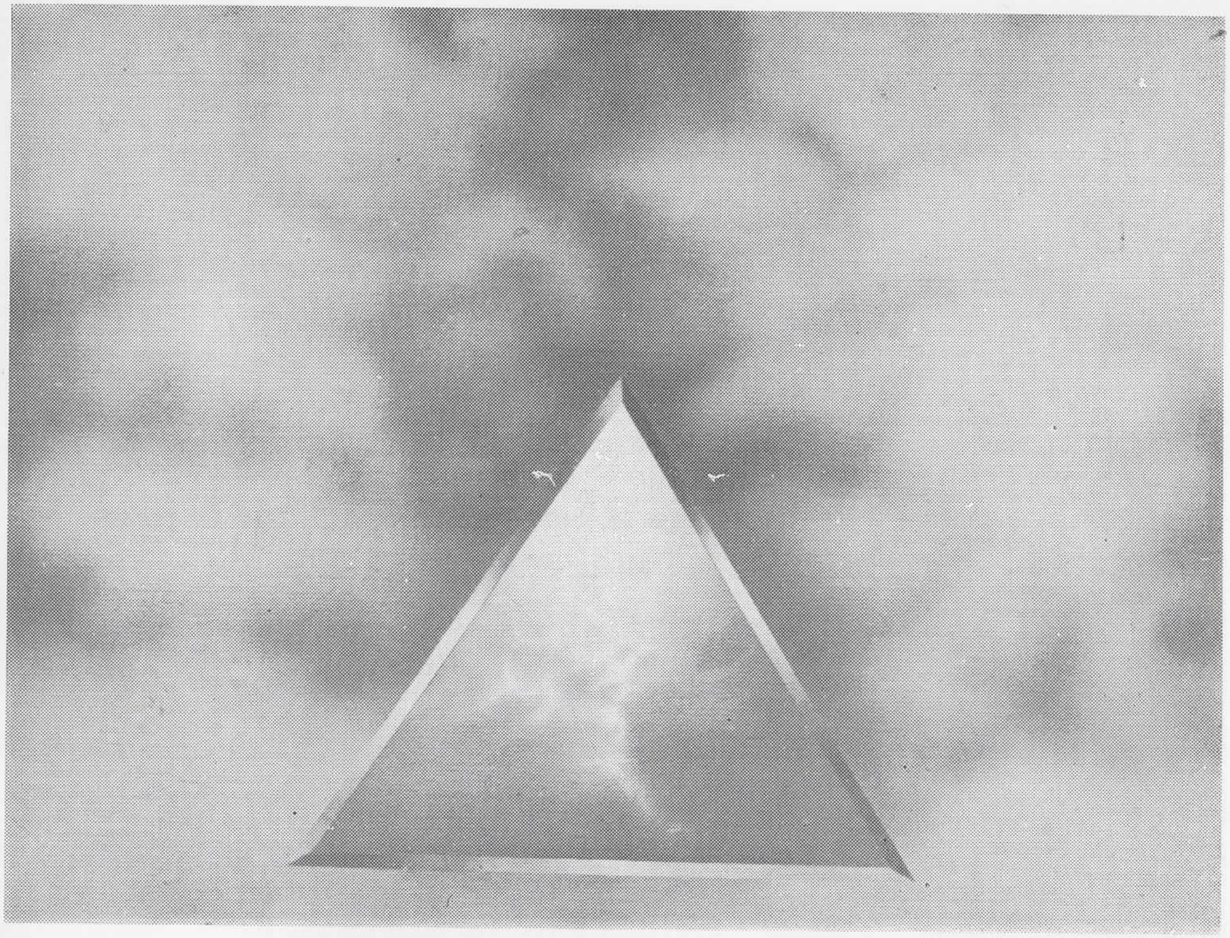

АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЌ
„Метаморфоза“ N° 2

КАТАЛОГ НА ТВОРБИТЕ;

ЦРТЕЖИ

Од 1 до 12 од циклусот „МЕТАМОРФОЗА",
„ДНЕВНИКОТ НА КОНКВИСТАДОРОТ" и
„ПРИЗМА".

Цртежите се работени во комбинирана техенка на хамер хартија

Формат: 50×57 см.

Сите цртежи настанале во периодот 1978—1979 година.

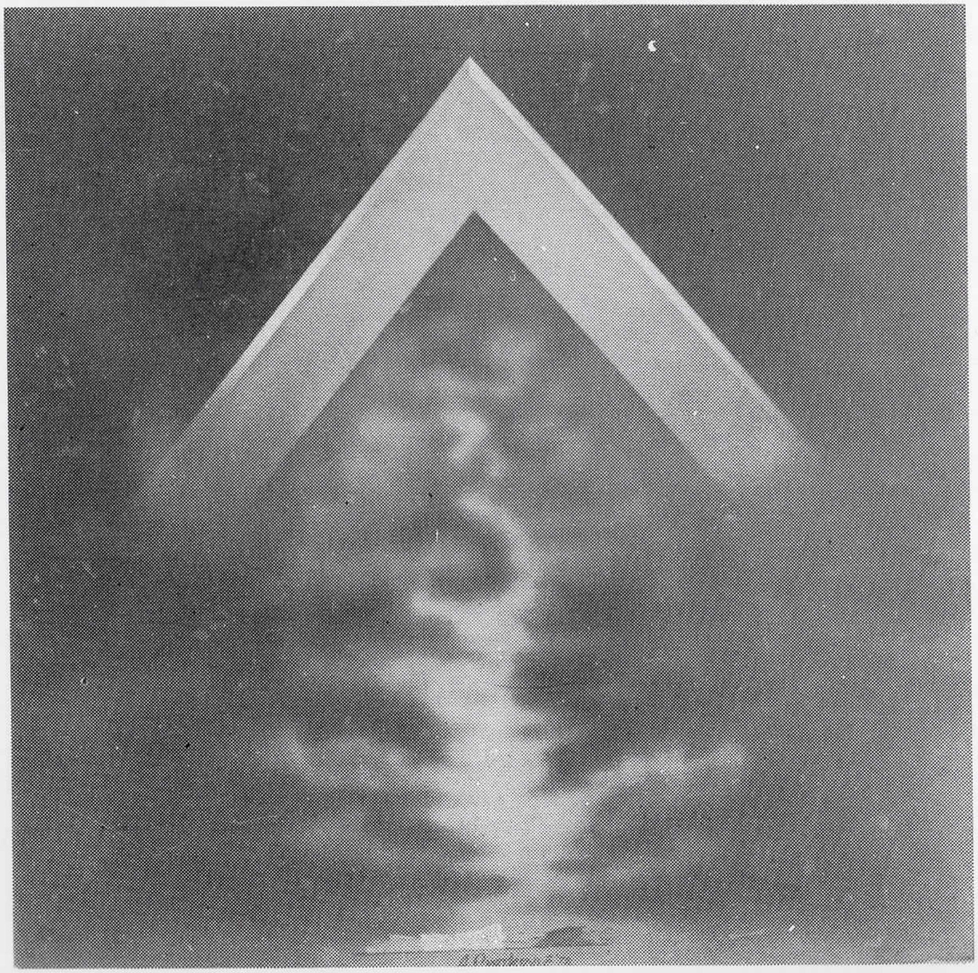

АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЌ
„Метаморфоза"

АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЋ
„Из астролошког атласа"

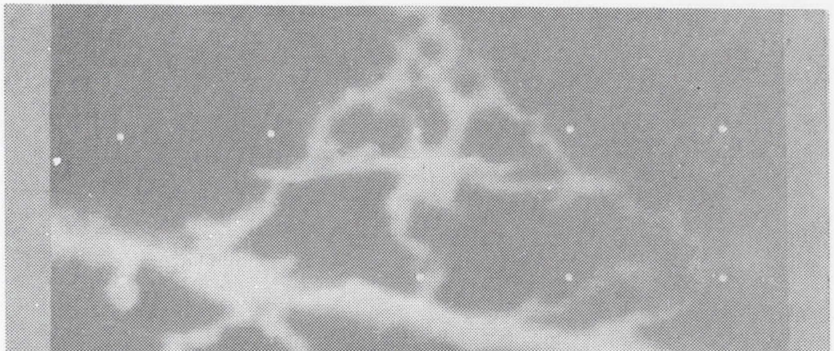

АЛЕКСАНДАР ЦВЕТКОВИЋ
„Метаморфоза" № 3